

Cercetări arheologice în comuna Măciuca, județul Vâlcea.

Situl nr. 5.

Ion Tuțulescu¹, Adrian Gligor², Carol Terteci³

Keywords: archaeological research, dwelling, The First Age of Iron, Middle Ages, pottery.

Abstract: The authors of this study presents the outcomes of the archaeological researches made in the frame of BRUA project, in site number 5 from Maciuca, village of Oveselu. The archaeological site was discovered as a result of the archaeological survey made in the frame of BRUA project, in May of the year 2020, and it has been researched two months later. The archaeological researches done on an area of 2986 square meters led to the discovery of some complexes that belongs to The First Age of Iron (Vartop culture) and to the end of The Middle Ages. Another outcome established thru archaeological research is the fact that researched area is situated to the western limit of the site.

Cadrul geografic

Localitatea Măciuca este situată în partea de sud a județului, pe partea stângă a râului Cerna, în Piemontul Oltețului. Aceasta este înglobată în podgoria Drăgășani, fiind situată la 64 km de Râmnicu Vâlcea, reședința de județ, și la 22 km de Drăgășani.

Comuna se învecinează cu localitatea Gușoeni la est, vest cu Fântărești, la sud cu comuna Valea Mare, iar la nord cu comuna Stănești. Comuna Măciuca este formată din satele Bocșa, Botorani, Ciocănari, Măciuceni, Măldărești, Oveselu (reședința), Popești, Ștefănești și Zăvoieni.

Teritoriul comunei Măciuca face parte din Platforma Oltețului, unitate bine determinată în cadrul Podișului Getic. Structura petrografică a teritoriului este constituită din roci aluvionare. Înălțimile cele mai mari, de 324 m, se află în punctele Ogrăzi (Ogrăzile Ciocănarilor, Popeștilor, Măciucenilor). De pe linia acestor ogrăzi se desprind pe direcția est-vest culmile dealurilor. Structura reliefului este deluroasă, dealurile au fost create de către torenți de apă care s-au îndreptat de la est către apa principală, Cerna.

Din cauza fragmentării reliefului și a despăduririi versanților, solul este supus spălării și eroziunii. Datorită particularităților și celorlalte condiții

¹ Dr. Ion Tuțulescu, arheolog, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea, e-mail: iontuțulescu@yahoo.com .

² Dr. Adrian Gligor, arheolog, S.C. Total Bussines Land, S.R.L, e-mail: adrian.gligor@tblgrup.ro.

³ Dr. Carol Terteci, arheolog, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea, e-mail: carolte@tutanova.com

geografice, terenurile cu sol subțire, mai ales cele în pantă, sunt excelente pentru agricultură, viticultură și pomicultură⁴.

Pe teritoriul comunei Măciuca principală apă curgătoare este râul Cerna, afluent al Oltețului. Râul Cerna izvorăște din Munții Căpățânii. O mare parte a albiei principale a râului delimitează teritoriul administrativ al localității cu comunele Stănești, Măciuca și Valea Mare⁵.

Localizarea stațiunii arheologice

Situl arheologic se află în componența administrativă a UAT Oveselu, com. Măciuca, în extravilanul localității Oveselu, în punctul: Valea Băesei, La Borcănești, la sud-est de biserica din Bosaca, jud. Vâlcea.

O analiză cartografică⁶ nu oferă amănunte suplimentare. Totuși, trebuie remarcată

abundența de izvoare / cursuri temporare de apă din zonă, care se sfârșesc în pârâul Cerna. Aici este și cazul pârâului sezonier Bocșa sau Matca, pârâu ce delimitează situl în partea de sud.

Hartă: Wallachia – Second military survey of the Habsburg Empire (mapire.eu/en/map/europe-19century-secondsurvey). Ovalul roșu = sit

⁴ Monografia Județului Vâlcea, p. 3-10.

⁵ Monografia Județului Vâlcea, p. 3-10.

⁶ Așa numitele *hărți austriece* sunt realizate, la scara 1:200000, pe baza celei de-a treia campanii de ridicări topografice a militarilor Imperiului Habsburgic (1868-1880). Măsurătorile efectuate au stat la baza și a altor serii de transpuneri grafice. Primele măsurători topografice pentru teritoriul actual al României s-au realizat încă din sec. al XVIII-lea, în cadrul primei campanii topografice (1764-1806), Iosefine, și au fost transpuse grafic prin ceea ce se cunoaște a fi *Harta Specht*, finalizată spre 1790-1791 pentru teritoriile românești, la scara 1:28000. Cea de-a doua campanie de ridicări topografice austriece, Franciscană, s-a desfășurat între 1806 și 1869 și s-a concretizat prin foi de hartă la scara 1:28800.

Hartă: Lesser and Grater Wallachia (Oltenia and Muntenia) (1970) (<https://mapire.eu/en/map/europe-18century-firstsurvey>). Ovalul roșu = sit.

Hartă topografică militară 1:25000
(<https://www.geomil.ro/Produse/HartiTopografice>).

Metodă și tehnici folosite

Într-o primă etapă s-a efectuat decaparea cu mijloace mecanice a suprafeței afectate de proiect în vederea evidențierii eventualelor situații / structuri arheologice. Prin abordarea în suprafață și decapaje planimetrice (succesive) se asigură o bună înțelegere a relațiilor spațiale dintre structurile antropice identificate. Metodologia propusă permite delimitarea și înregistrarea detaliată a tuturor structurilor antropice identificate.

În a doua etapă s-au curățat și pregătit toate anomaliile cromatice în vederea evidențierii elementelor de utilizare istorică a terenului, delimitarea unor eventuale complexe. Au fost de asemenea curățate și îndreptate profilele arheologice și fundul secțiunii arheologice în diverse momente ale adâncirii săpăturii. S-a realizat documentația grafică, tehnică și fotografică asociată perimetrului pentru care se efectuează cercetarea arheologică preventivă. Au fost implementate servicii de stocare și gestiune informatică a datelor arheologice. S-a realizat ridicarea topografică digitală a datelor de interes arheologic în sistem de coordonate STEREO 70. A fost realizată o arhivă documentară și fotografică conținând unitatea de cercetare, respectiv inventarele descoperirilor arheologice (bunuri arheologice mobile).

Au fost efectuate de asemenea desene analogice și măsurători cu aparatură topografică de precizie. Din punct de vedere metric, succesiunea pe verticală a descoperirilor arheologice și plasarea lor în spațiu, în sistem 3D, s-a realizat folosind echipamente topografice de înaltă precizie, precum Stația Totală, model Leica 407 TC, respectiv sistem mobil de GPS-uri procesionale, model GPS RTK South 82T.

Înregistrările fotografice au fost efectuate pe segmente de câte 5 m lungime și detaliat acolo unde a fost cazul sau cuprinse în imagini de ansamblu.

Stratigrafia generală a stațiunii arheologice

În sens general, stratigrafia observată în perimetrul cercetat este una specifică zonei Oveselu care, ca unitate geomorfologică, face parte din platforma Oltețului din cadrul podișului Getic. Suprafața petrografică a teritoriului este formată din roci aluvionare. Solul care predomină este cel de tip podzolic sau tipic de pădure dar, din cauza proceselor de eroziune, solul de la suprafață este supus degradării, esențial fiind stratul superior, arabil, acoperit astăzi în totalitate de culturi agricole și/sau pășuni.

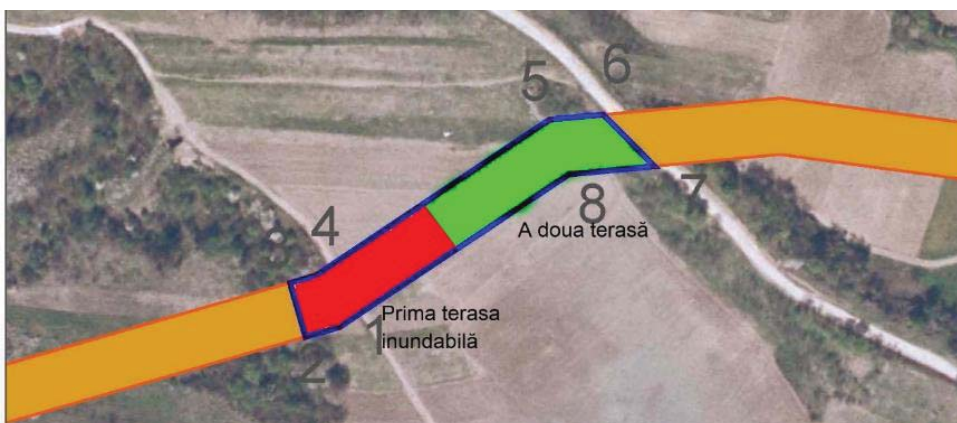
Zona supusă cercetării arheologice este grupată în două segmente de relief:

- prima terasă este o zonă inundabilă; spațiul de deversare a pârâului Bocșa sau Matca în perioada de primăvară sau toamnă.
- a doua terasă este o zonă mai înaltă, zonă ce face legătură cu DC.72.

Menționăm că

cele șapte complexe descoperite și cercetate au fost identificate pe a doua terasă. Tranziția între cele două terase se realizează printr-o pantă, pantă ce deține o diferență de nivel de 6,50 m.

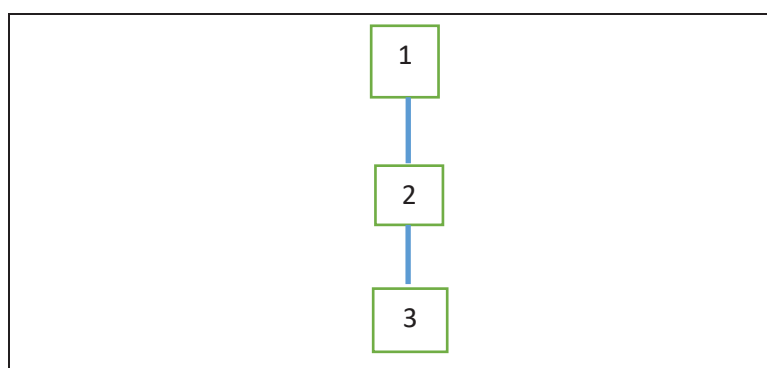
Totodată, din punct de vedere stratigrafic, situația este diferită la cele două segmente de relief.

Prima terasă.

În zona supusă observației și supravegherii arheologice predomină următoarele tipuri:

- Strat 1: Strat vegetal/pășune, de culoare brun închis-negru (cernoziom), cu grosimea cuprinsă între 0,25 - 0,35 m. În componența lui au fost descoperite fragmente ceramice medievale sau materiale de construcții (cărămizi fragmentare).
- Strat 2: Sediment argilos, compact, galben-brun. În componența lui a fost sesizat pietriș și zone de culoare neagră (turbă), fapt ce denotă că, în zonă, pârâul Bocșa sau Matca a format o mlaștină. Grosimea stratului argilos/lutos este cuprinsă între 0,50-0,60 m.
- Strat 3: Sediment nisipos, compact galben.

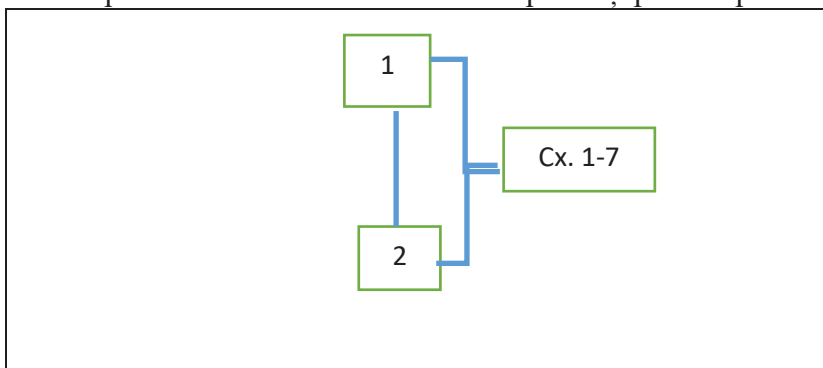
Diagramă stratigrafică/prima terasă.

A doua terasă.

În zona supusă observației și supravegherii arheologice predomină următoarele tipuri:

- Strat 1: Strat vegetal/ pășune, de culoare brun închis-negru (cernoziom) cu grosimea cuprinsă între 0,25 - 0,35 m. În componența lui au fost decoperite fragmente ceramice medievale sau materiale de construcții (cărămizi fragmentare).

- Strat 2: Sediment nisipos, compact, galben. Grosimea stratului este de 0,70 m. În partea superioară a acestuia au fost descoperite șapte complexe.

Diagramă stratigrafică a două terase

Din punct de vedere stratigrafic, lucrările agricole din perioada ante 1989 au condus la distrugerea nivelului medieval de locuire. Complexele au fost descoperite la partea superioară a sedimentului nisipos.

Au fost conturate șapte complexe arheologice.

Descrierea detaliată a săpăturii arheologice

Din punct de vedere al configurației terenului, zona supusă cercetării arheologice

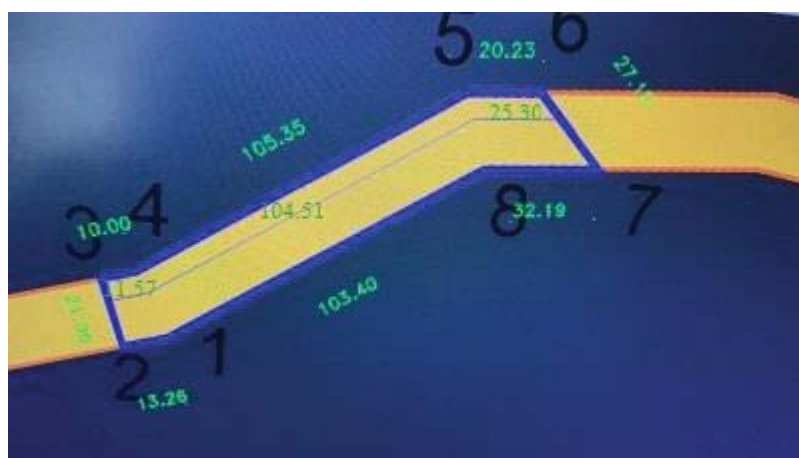
deține o diferență de nivel atât est-vest cât și nord-sud. Menționăm că cercetarea arheologică a fost realizată la limita de nord-vest a terasei a doua (Foto. 1).

Foto. 1

Perimetrul cercetat a fost abordat printr-o singură unitate de cercetare și anume suprafața S1 cu dimensiunea de 2986 mp, împărțită în două segmente.

Din rațiuni ale accesului efectiv în teren, atât al utilajului mecanic, cât și al echipei de cercetare, dar și pentru o facilă înregistrare a datelor, am împărțit suprafața⁷ în 2 segmente⁸: S1A = 2021,81 mp și S1B = 964 mp.

Plan segmente. S.1.

Segmentul S1A - Segment cu suprafața de 2021,81 mp, a reprezentat continuarea decopertării efectuată în perioada supravegherii arheologice. S.1A a fost curățat mecanic și preparat prin intervenția echipei de cercetare arheologică. Stratigrafia segmentului este reprezentată prin două părți componente, părți datorate configurației terenului (prima terasă inundabilă și a doua terasă), legătura dintre ele fiind realizată printr-o pantă accentuată. Astfel, în partea superioară, pe întreaga suprafață este sesizabil stratul vegetal (pășune, de culoare brun închis-negru/ceanoș), nivel cu o grosime cuprinsă între 0,25 – 0,35 m. În componența acestui nivel au fost descoperite câteva fragmente ceramice și resturi de materiale de construcții datate din perioada evului mediu. Stratul vegetal suprapune în zona terasei a doua un sediment nisipos, compact, galben, nivel în care au fost descoperite șapte complexe. Referitor la panta care face legătura între cele două terase cât și pe prima terasă, stratul vegetal suprapune un nivel din sediment argilos, compact, galben-brun. În componența lui a fost sesizat pietriș și zone de culoare neagră (turbă), fapt ce denotă că, în zonă, pârâul Bocșa sau Matca a format o mlaștină. Grosimea stratului argilos/lutos este cuprinsă între 0,50-0,60 m. Pentru această zonă, stratul de sediment argilos suprapune la rândul lui un nivel de sediment nisipos.

Segmentul S.1B - Segment cu suprafața de 964 mp care a reprezentat continuarea cercetării arheologice pentru întregul perimetru. S.1B a fost curățat mecanic și preparat prin intervenția echipei de cercetare arheologică. Stratigrafia segmentului este identică cu cea din S.1A cu mențiunea că în zonă nu au fost descoperite

⁷ Suprafața celor două segmente cercetate este de 2986 mp.

⁸ Configurația în teren a coridorului pentru lansarea țevii BRUA a stabilit o oarecare diferență a lungimilor laturilor secțiunii cercetate. Astfel, latura de sud-est a S.1 este 148,85 m în raport cu latura de nord-vest care este de 135,58 m.

complexe arheologice. Menționăm că terasa a doua, în partea de nord-vest, deține o pantă accentuată, cercetarea arheologică fiind efectuată spre limita acesteia (**Foto. 1**).

Descrierea complexelor cercetate

Cx.1 - complexul de formă rectangulară cu colțurile rotunjite, s-a conturat în extremitate de E a suprafeței și a terasei a doua, la adâncimea de – 0,30 m, având o lungime de 4,80 x 3 m (culoare brun-închisă, puternic pigmentată cu fragmente ceramice, cărbuni, materiale de construcții fragmentare).

Complexul, de forma unei locuințe semiadâncite, a fost săpat în pantă. Adâncimea maximă descoperită în săpătură este de – 0,44 m. În interiorul Cx.1 au fost descoperite mai multe unități:

- Instalație de încălzit;
- Două gropi de stâlp;
- Perete prăbușit;
- Podină.

Instalația de încălzit (vatra) a fost cercetată în extremitatea sudică a locuinței. Vatra

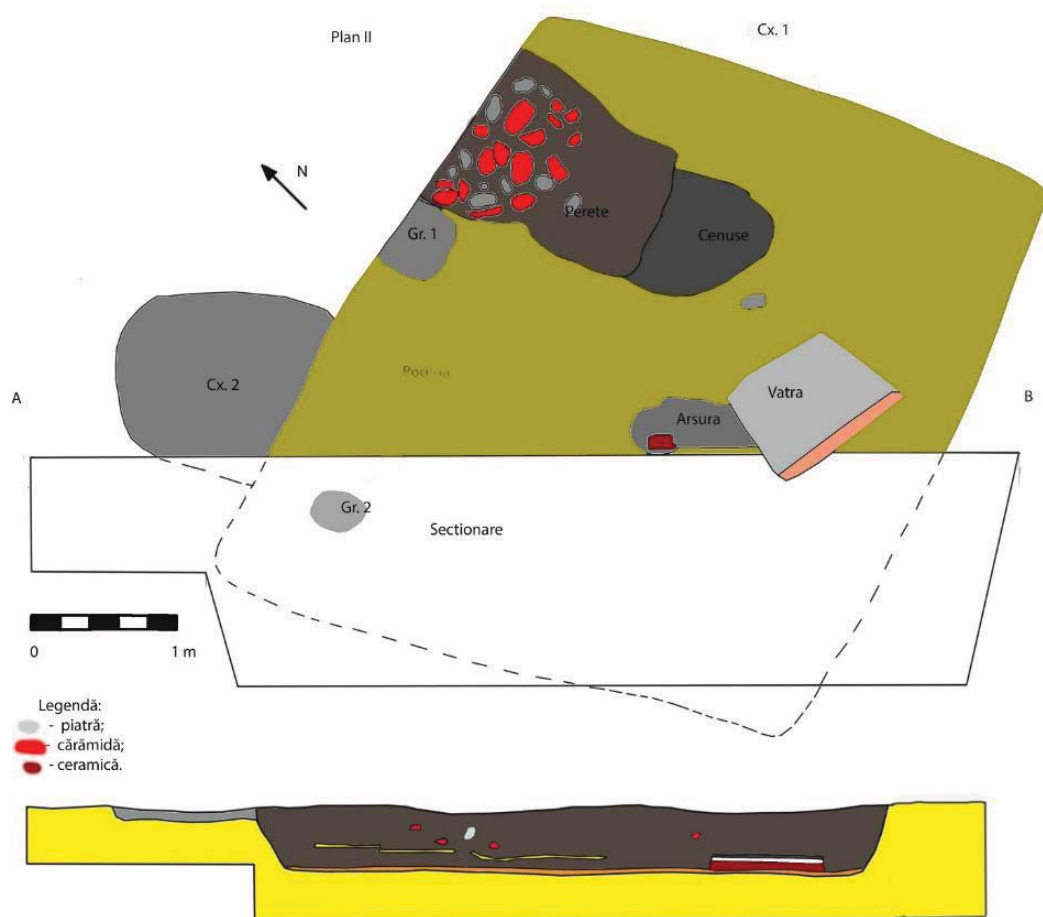
a fost surprinsă pe o lungime de 0,70 m și o lățime de 0,55 m. Pe latura de sud, vatra a deținut gardină, scopul acesteia fiind de a împiedica incendierea locuinței. Vatra deține plăcuțe de vatră cu o grosime de 2 cm. Patul vetrei a fost construit din lut în amestec cu piatră, scopul lor fiind de a înmagazina căldura. Patul vetrei deține o grosime de 8 cm. Vatra aparține fazei a doua de podină. În extremitatea nordică a instalației de încălzit, în punctul de jăratec, podina este incendiată.

În extremitatea nordică a Cx.1 au fost cercetate două gropi de stâlp ce delimitează intrarea în locuință:

- Gr.1, de formă patrulateră, a fost cercetată pe o lățime de 0,30 m și o lungime de 0,41 m. Adâncimea maximă surprinsă în săpătură este de - 0,30 m.

- Gr. 2, de formă circulară, cu diametrul de 0,40 m. Adâncimea maximă este - 0,20 m. În imediata apropiere a Gr.1 a fost cercetată o aglomerare de materiale de construcție (fragmentare) și pietre, urmele peretelui prăbușit în interiorul locuinței.. Prăbușirea a fost surprinsă în interiorul Cx.1 pe o lungime de 0,90 m și o lățime de 0,95 m. Podina. În interiorul complexului s-a putut stabili că au existat două faze de podină. Prima fază de culoare cenușie își face apariția la partea inferioară a complexului. Podina din această fază deține o grosime de 2 cm. A doua fază de podină, de culoare gălbuie, deține o grosime de 3 cm și este contemporană cu vatra interioară.

Datate: perioada evului mediu.

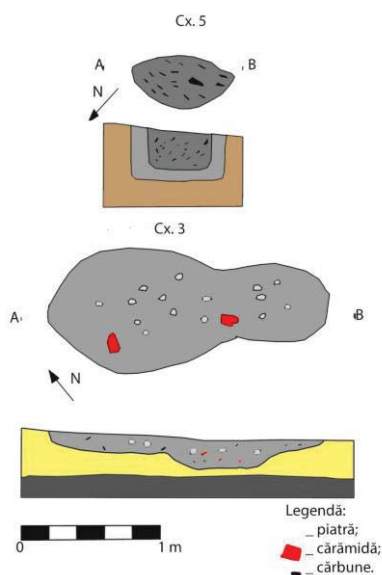
Cx. 2 – complex de formă circulară, culoare cenușie (în umplutură au fost descoperite fragmente de cărămizi, pietre și pigment de cărbune), diametru de 1,20 m. Noul complex a fost secționat în partea de sud de Cx.1. Adâncimea maximă surprinsă în săpătură este de – 0,15 m.

Date: perioada evului mediu.

Cx. 3 – complex de formă ovală, culoare brun închisă. Complexul a apărut la un metru nord față de limita de nord a Cx.1. Noul complex a fost cercetat pe o lungime de 2 m și o lățime de 1 m. În umplutură au fost descoperite materiale de construcție (stare fragmentară), pietre și pigment de cărbune. Adâncimea maximă a Cx.3 este de - 0,20 m.

Date: perioada evului mediu.

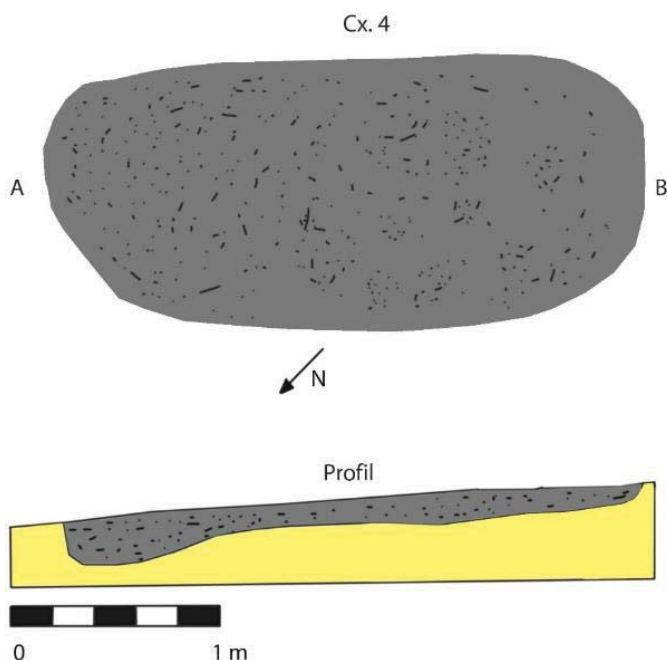

Cx. 4 – complex de formă ovală, culoare cenușie, a fost surprins pe o lungime de 2,80 m și o lățime de 1,30 m. În raport de Cx.1, noul complex a fost descoperit la 6,40 m sud față de acesta. Complexul a fost orientat N/E-S/V. În umplutură au fost descoperite trei fragmente ceramice, pietre și pigment de cărbune. Adâncimea maximă surprinsă este de - 0,30 m. O posibilă utilizare a Cx. 4 ar fi aceea de groapă de împrumut.

Datare: perioada evului mediu

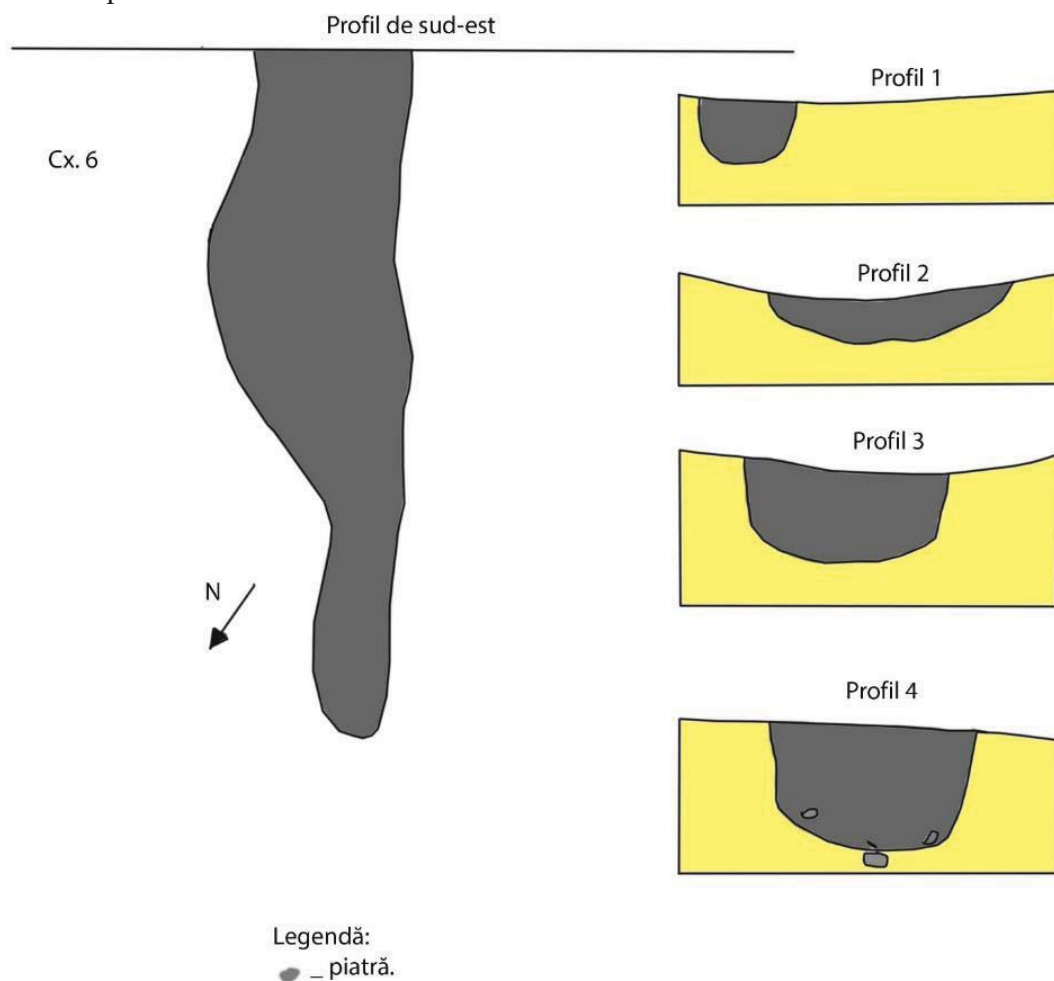
Cx. 5 – complex de formă ovală, culoare brun-închisă, a fost surprins pe o lungime de 0,70 m și o lățime de 0,40 m. Adâncimea maximă surprinsă este de - 0,35 m. În umplutură a fost identificat pigment de cărbune (fig. 8/2; 49; 50/1). Ca utilizare, complexul reprezintă o groapă de stâlp. Cx.5 a fost descoperit la 6 m sud distanță față de complexul Cx.4

Datare: perioada evului mediu.

Cx. 6 – complex de formă ovală, culoare brun-închisă, a fost cercetat pe o lungime 3,10 m și o lățime maximă de 0,90 m. Cx.6 pătrunde în profilul de sud-est al suprafeței. Pentru o mai bună documentare, complexul a fost secționat prin două casete de 1 m cu martori de 0,20 m. Astfel s-a putut stabili că în extremitatea nord-vestică adâncimea maximă este de - 0,31 m, iar în extremitatea sud-estică este de - 0,60 m. În umplutură au fost descoperite pietre și pigment de cărbune. Ca utilizare, complexul reprezintă cel mai probabil un șanț de dren. În raport față de Cx.5, Cx.6 se află la 5 m sud distanță .

Date: perioada evului mediu.

Conturare.

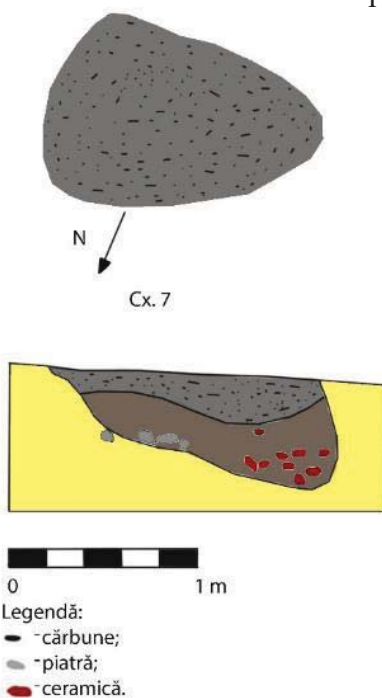

Golire

Cx. 7 – complex de formă ovală, culoare brun închisă. Complexul a fost descoperit la partea inferioară a celei de-a doua terase, pe o lungime de 1,50 m și o lățime de 1 m. Din punct de vedere stratigrafic s-au putut observa două faze de umplură:

- Prima fază - umplură rapidă de culoare brun închisă. În umplură au fost găsite pietre și pigment de cărbune.

- A doua fază - umplutură de culoare cenușie cu multe fragmente ceramice. S-a putut observa, de asemenea, că partea inferioară a complexului era pietruită. Datare: prima epocă a fierului. Hallstatt A/cultura Vârtoș.

Considerații generale asupra materialelor arheologice descoperite, încadrare culturală

Perioada medievală

Materialul arheologic aparținând perioadei medievale a apărut în special în Cx.1 și Cx.3 dar și din stratul vegetal. Acesta a fost împărțit în următoarele categorii:

- ceramic;
- metalic;
- litic;
- sticlă;
- osteologic.

Materialul ceramic

Ceramica

Trebuie precizat că ceramica este mai ales neântregibilă. Există fragmente din același vas, dar nu sunt în conexiune. Din acest punct de vedere, materialul ceramic descoperit poate fi împărțit în 2 categorii⁹:

- Ceramică grosieră. Este modelată dintr-o pastă puțin frământată, cu impurități în compoziție: nisip, mică, granule de calcar sau fragmente ceramice. Piese de acest gen dețin slip (angobă) puțin șlefuit. La unele piese angoba s-a exfoliat.
- Ceramica fină. La această categorie se observă o atenție sporită acordată preparării lutului. Suprafața exterioară cât și interioară este acoperită cu o angobă bine șlefuită.

Ambele categorii ceramice sunt lucrate la roata rapidă.

Arderea

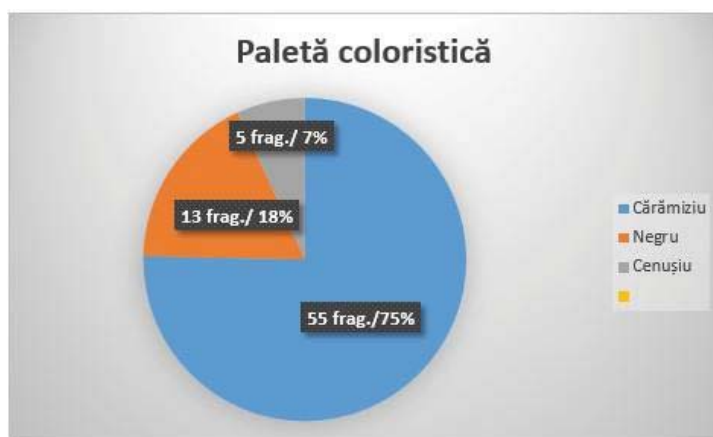
În ambele cazuri, procesul tehnologic este de bună calitate.

Paleta coloristică

Culoarea recipientelor se datorează în special arderii oxidante sau reducătoare. Ceramica identificată în urma cercetărilor arheologice este cărămizie, neagră și cenușie.

Din punct de vedere al paletelor coloristice, predomină culoarea cărămizie, procentul acesteia se ridică la 75%, urmată de culoarea neagră 18%, și cenușie 7%. Pe baza diagramei procentuale, observăm că predomină arderea oxidantă în detrimentul celei reducătoare.

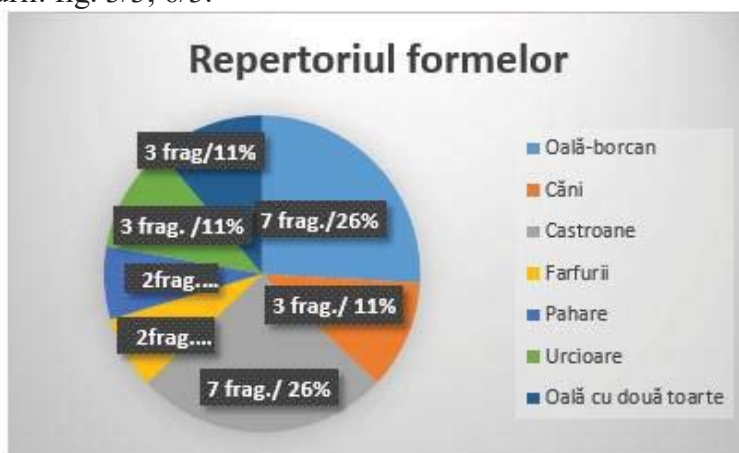
⁹ Ambele categorii sunt lucrate la roata rapidă.

Diagramă procentuală. Paleta coloristică.

Repertoriul formelor

- pahare/cupe: fig. 4/2; 6/1.
- oale cu două toarte: fig. 1/1, 3; 8/1.
- oale/borcan: fig. 2/2; 3/1,2; 4/1; 7/1,2; 8/4.
- urcioare: fig. 6/4,5; 11/4.
- căni: fig. 1/2; 3/3; 9/5.
- castroane: fig. 2/1; 4/3; 5/1-4; 6/2.
- farfurii: fig. 3/3; 6/3.

Diagramă procentuală.

Din diagrama procentuală se poate observa că, din punct de vedere al formelor, predomină oala-borcan aflată la același procent cu castronul (ambele forme dețin un procent de 26%).

Decorul:

- adâncit:
- triunghiuri realizate cu roțița: fig. 8/1-3; 14/1-7.
- alveole pe marginea vaselor: fig.6/3.
- motivul spiralei: fig. 5/3.

- grupuri de linii incizate dispuse orizontal: fig. 5/3; 7/3,4; 8/4; 15/1-3.
- pictat: linii dispuse orizontal pe suprafața vasului; fig. 8/1-3; 14/1-7; 16/4-5.
- motivul spiralei; fig. 8/1-3; 14/1-7.
- puncte circulare: fig. 8/2-3; 9/4.

În cazul ceramicii fine întâlnim asocierea decorului adâncit cu cel pictat: fig. 8/1-3; 14/1-7.

Căței de vatră (fig. 8/5-6)

O altă categorie a materialului ceramic descoperit în situl 5 de la Oveselu îl reprezintă căței de vatră. În Cx.1, în imediata apropiere a instalației de încălzit, au fost descoperite două piese fragmentare.

Pasta este de bună calitate, amestecul fiind compus din lut și paiete de mică. Un fragment de cățel deține în partea superioară orificiul pentru tija de fier (fig. Fig. 8/5).

Chirpici

Chirpiciul provine de la gardina vetrei (fig. 9/7), și de la pereții locuinței (mai rar) (fig. 17/1-7.). Dovada unui incendiu puternic care a distrus locuința este fragmentul de chirpici redat la fig. 10/2; chirpici care, din cauza temperaturii ridicate s-a vitrificat.

Material de construcție

Piese din această categorie sunt reprezentate de cărămizi fragmentare. Pasta este bine aleasă, cu puține impurități. Nu a fost descoperit nici un exemplar întreg (fig. 11/5-6; fig. 12/2).

Materialul metalic

Tot materialul metalic a fost descoperit în complexul semiadâncit, notat de noi Cx.1. Acesta este reprezentat prin:

- brățară pentru fixarea coasei (fig. 10/3);
- toartă metal (fragment) de la un vas (fig. 10/6);
- partea inferioară cu tăiș a unui topor (fig. 10/5).

Materialul litic

În urma cercetării arheologice, materialul litic este reprezentat de un fragment de cute (fig. 10/1).

Sticlă

S-a descoperit un singur fragment de culoare verde deschis, ce provine cel mai probabil dintr-un pahar. (fig. 12/1).

Materialul osteologic

În cadrul complexului Cx.1, la baza acestuia, au fost descoperite trei fragmente osteologice care aparțin unor animale (câine, ovi-caprină) și păsări (fig. 12/3).

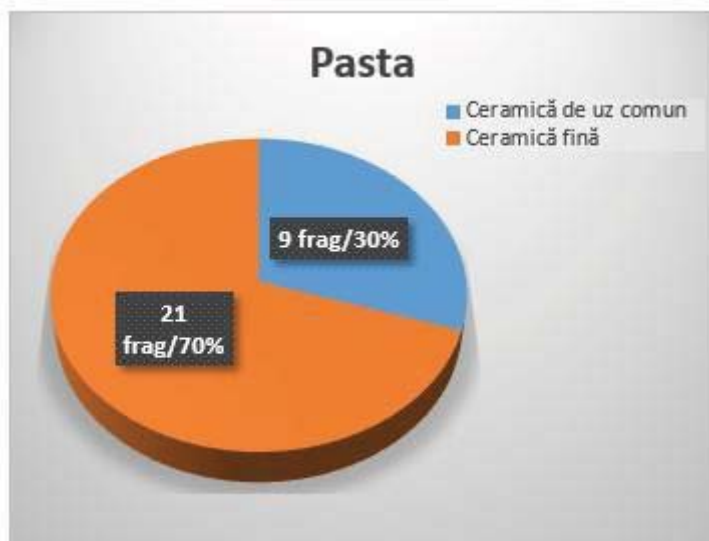
Materialul din prima epocă a fierului (Hallstatt). Cultura Vârtop.

Materialul preistoric aparținând culturii Vârtop a fost descoperit în complexul Cx.7.

Trebuie precizat că ceramic este mai ales neîntregibilă. Există fragmente din același vas, dar nu sunt în conexiune.

Din punct de vedere al pastei, materialul ceramic descoperit¹⁰ poate fi împărțit în 2 categorii¹¹:

- Ceramică grosieră sau de uz comun, ce este modelată dintr-o pastă puțin frământată, cu impurități în compoziție: nisip, pietricele de dimensiuni apreciabile, mică sau fragmente ceramice. Suprafața exterioară a fost tratată cu puțină atenție. Angoba exterioară¹² s-a exfoliat.
- Ceramica fină. La această categorie se observă o atenție sporită acordată preparării lutului, din amestec lipsesc pietrele. Suprafața exterioară și interioară este acoperită cu o angobă bine șlefuită.

Diagramă procentuală. Pasta materialelor hallstattiene.

Potrivit diagramei procentuale realizată pe materialul de tip Vârtop, în cadrul complexului Cx.7 predomină ceramica fină cu un procent de 70% în detrimentul ceramicii grosiere sau de uz comun.

Arderea

În ambele cazuri, procesul tehnologic este de bună calitate.

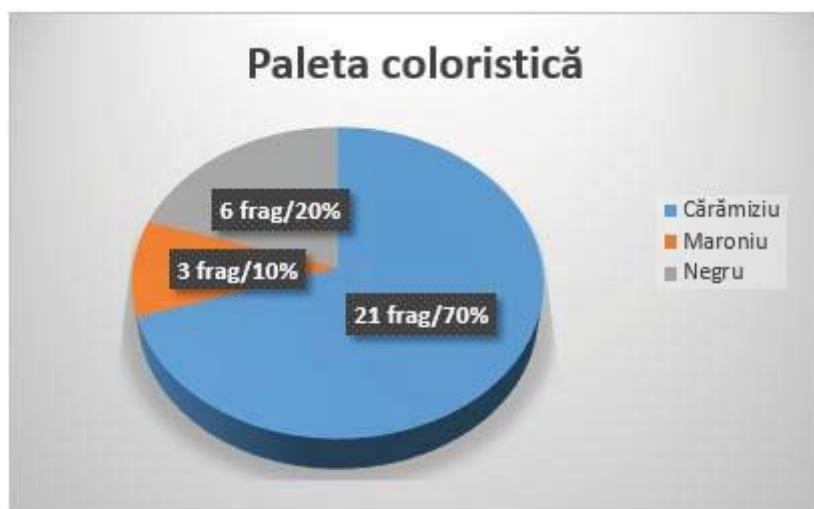
Paleta coloristică

Culoarea recipientelor se datorează în special arderii oxidante sau reducătoare. Astfel, ceramica identificată în urma cercetărilor arheologice este cărămizie, neagră și maronie.

¹⁰ Ca și în cazul materialului medieval.

¹¹ Ambele categorii sunt lucrate cu mâna.

¹² Cel mai probabil, vasele erau introduse într-o baie de nămol, din dorința de a îndepărta impuritățile.

Diagramă procentuală. Paleta coloristică.

Urmărind diagrama procentuală putem stabili că în Cx.7 predomină ceramica oxidantă, ponderea ceramicii cărămizii fiind de 70%.

Repertoriul formelor:

- vase sac: fig. 18/2; 19/3; 20/2, 3, 6, 7.
- vase-borcan: fig. 18/1, 3, 4; 19/2; 20/1.
- castroane: fig. 19/1.

Deși repertoriul formelor ceramice descoperit în cadrul complexului este redus, observăm ponderea ridicată a vaselor de tip sac, formă de vas păstrată din perioada epocii bronzului.

Decorul:

- în relief. Este reprezentat de brâul alveolat dispus orizontal. Acest tip de ornament este întâlnit pe gâtul sau umărul vaselor (fig. 18/2, 20/2, 3, 6).
- adâncit. Este prezent pe un singur fragment ceramic (fig. 18/2).

În umplutura complexului a fost descoperită și o apucătoare de vas.

Fragmentul provine cel mai probabil de la un vas de mari dimensiuni, vas de tipul celor de provizii (fig. 20/4).

Câteva concluzii

Cercetarea arheologică din punctul Valea Băesei a condus la descoperirea unui număr de 7 complexe aparținând epocii medievale și primei epoci a fierului. Cu excepția Cx.1 și Cx.6, restul complexelor sunt gropi de diferite tipuri, de împrumut, prezumtiv menajere, de stâlpi cu o formă (în plan) cvasi-circulară.

Cx.1 reprezintă o locuință semiadâncită săpată în pantă, locuință aparținând perioadei medievale. După materialul arheologic descoperit în cadrul locuinței, Cx.1 este încadrat în perioada sec. XVIII-XIX.

Cx. 6 așa cum am menționat și la descrierea complexului, reprezintă cel mai probabil un șanț de dren sau un șanț ce delimitează o proprietate.

Complexul hallstattian Cx.7, a fost identificat la extremitatea sudică a terasei a doua, în imediata apropiere a pantei care face legătura cu prima terasă.

În urma cercetării arheologice din situl 5 de la Oveselu-Măciuca putem concluziona următoarele:

- locuirea preistorică și medievală este atestată doar pe terasa a doua;
- prima terasă nu a fost propice locuirii, terasa fiind în imediata apropiere a pârâului Matca sau Bocșa. În zonă, din punct de vedere stratigrafic, după stratul vegetal a fost identificat un nivel galben compact lutos cu inserții de turbă de la o posibilă mlaștină;
- cercetarea arheologică a surprins limita de nord a sitului arheologic; locuirile medievale și preistorice se întind cel mai probabil la sud-est pe culoarul pârâului Matca;
- din punct de vedere stratigrafic, lucrările agricole din perioada ante 1989 au condus la distrugerea nivelului medieval de locuire (majoritatea materialului arheologic, în afara celui din complexe, a fost descoperit în stratul vegetal).

Bibliografie:

- P. B. Batariuc**, Din nou despre ceramica cenușie de la Suceava, *Arheologia Moldovei*, XXV, 2002, p. 219-235.
- Fl. Drașoveanu, C. Feneșan, Al. Flutur, Al. Szentmiklosi, G. El Susi, Z. Kopeczny, H. M-Kiss, R. Șeptilici, N. Dinu**, *Timișoara în amurgul evului mediu. Rezultatele cercetărilor arheologice preventive din centrul istoric*, Timișoara, 2007.
- E. Frâncu, C. Marinoiu**, *Istoria județului Vâlcea*, vol I-II, Rm. Vâlcea 2014.
- L. Fulga**, *Sticla transilvăneană în sec. XVII – XVIII. Soluții tehnice, tendințe artistice*, București, 2004.
- Gh. Iordache**, *Ocupații tradiționale pe teritoriul României, Studiu etnologic*, vol. III, București 1996.
- S. Lazăr**, *Cultura Vârtop în Oltenia*, Craiova, 2005.
- S. Lazăr**, *Începutul epocii fierului în zona Râmnicu Vâlcea*, *Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie*, 61, 1-2, 2010, p. 49-71.
- S. Lazăr**, *Sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului în sud-vestul României*, Craiova, 2011.
- Gh. Petre-Govora**, *Descoperiri arheologice din epoca fierului în județul Vâlcea*, *Materiale și Cercetări Arheologice*, 9, 1970, p. 467- 489.
- Gh. Petre-Govora**, *Un orizont hallstattian timpuriu în nord-estul Olteniei*, *Thraco Dacica*, IV, 1-2, 1983, p. 85-95.
- Gh. Petre-Govora**, *O preistorie a nord-estului Olteniei*, Rm. Vâlcea 1995.
- R. Popovici**, *Cercetări arheologice în așezarea rurală de la Băiceni (jud. Iași)*, *Arheologia Moldovei*, XXXVI, 2013, p. 263-277.
- B. Slătineanu**, *Ceramica românească*, București, 1938.
- B. Slătineanu**, *Ceramica feudală și originile ei*, București, 1958.
- C. Terteci**, *Notă cu privire la prima epocă a fierului în lumina noilor cercetări*, *Buridava XX/1*, 2015, p. 309-321.
- I. Tuțulescu, C. Terteci**, *Locuirile sitului arheologic de la Copăcelu, județul Vâlcea*, *BIBLIOTHECA BRVKENTHAL LXXIII In honorem Prof.univ.dr. Sabin Adrian Luca: Istorie și destin*, p. 119-132, 2019.

A. Material arheologic aparținând epocii medievale

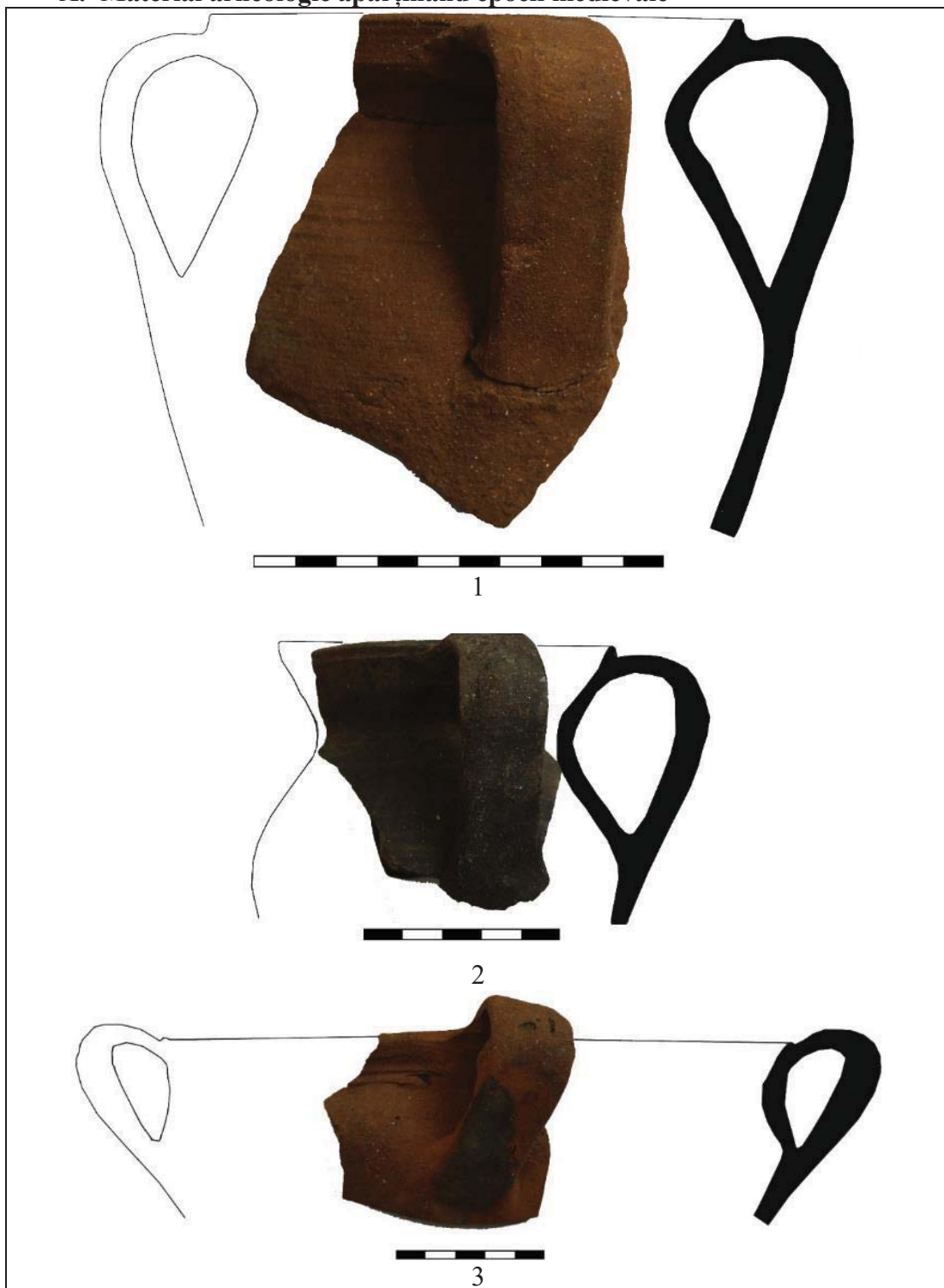

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

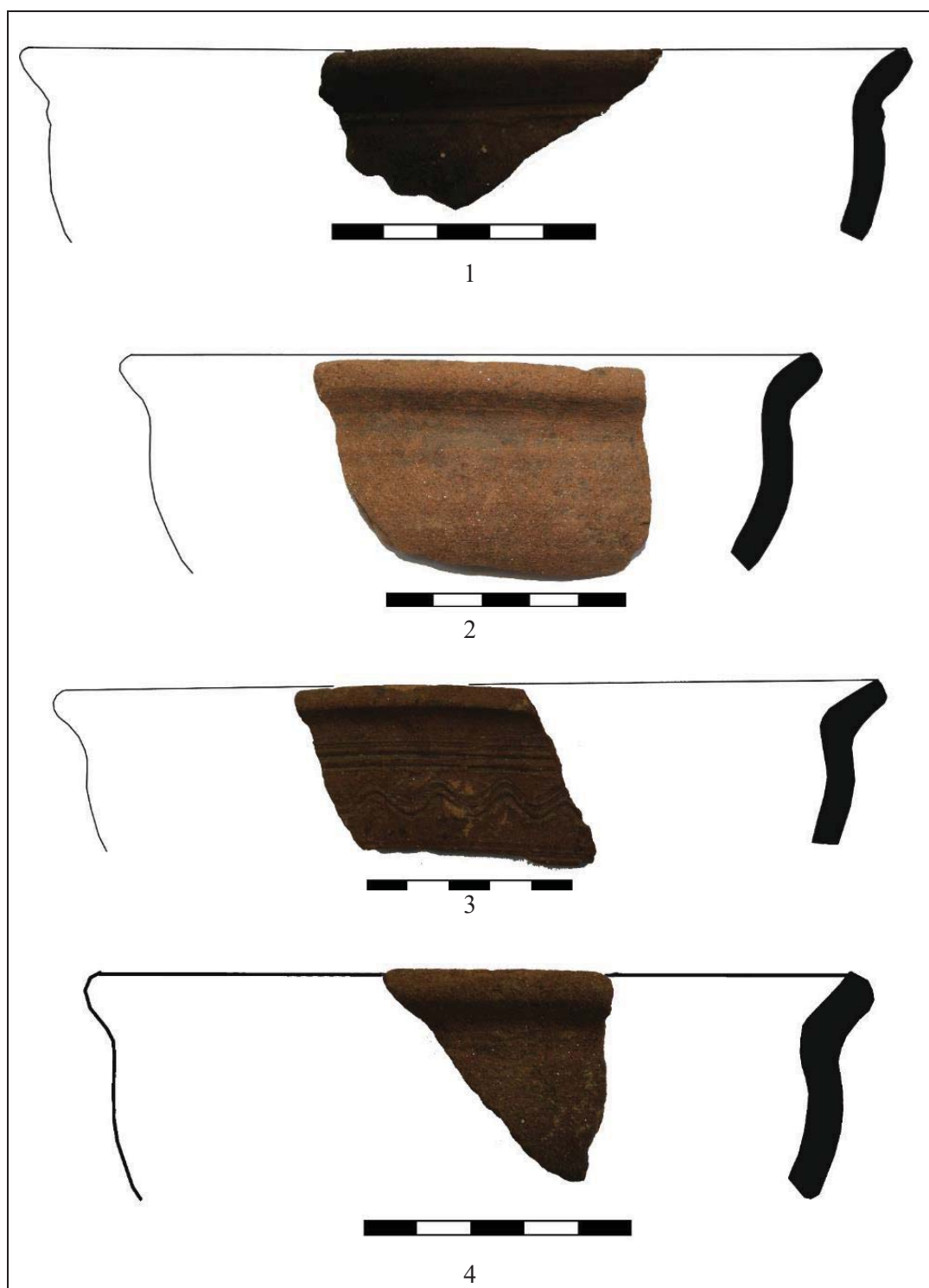

Fig. 5

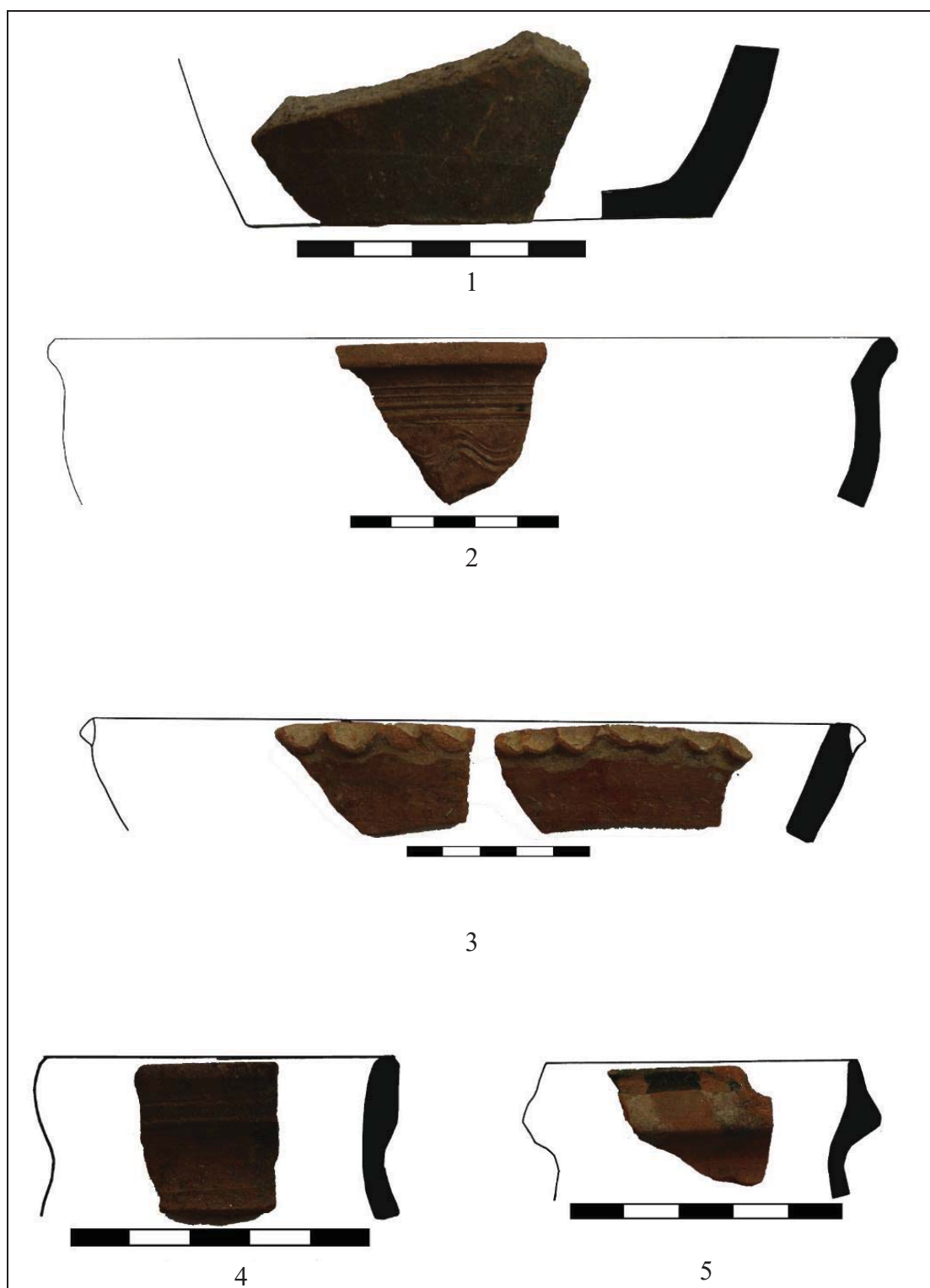

Fig. 6

Fig. 7

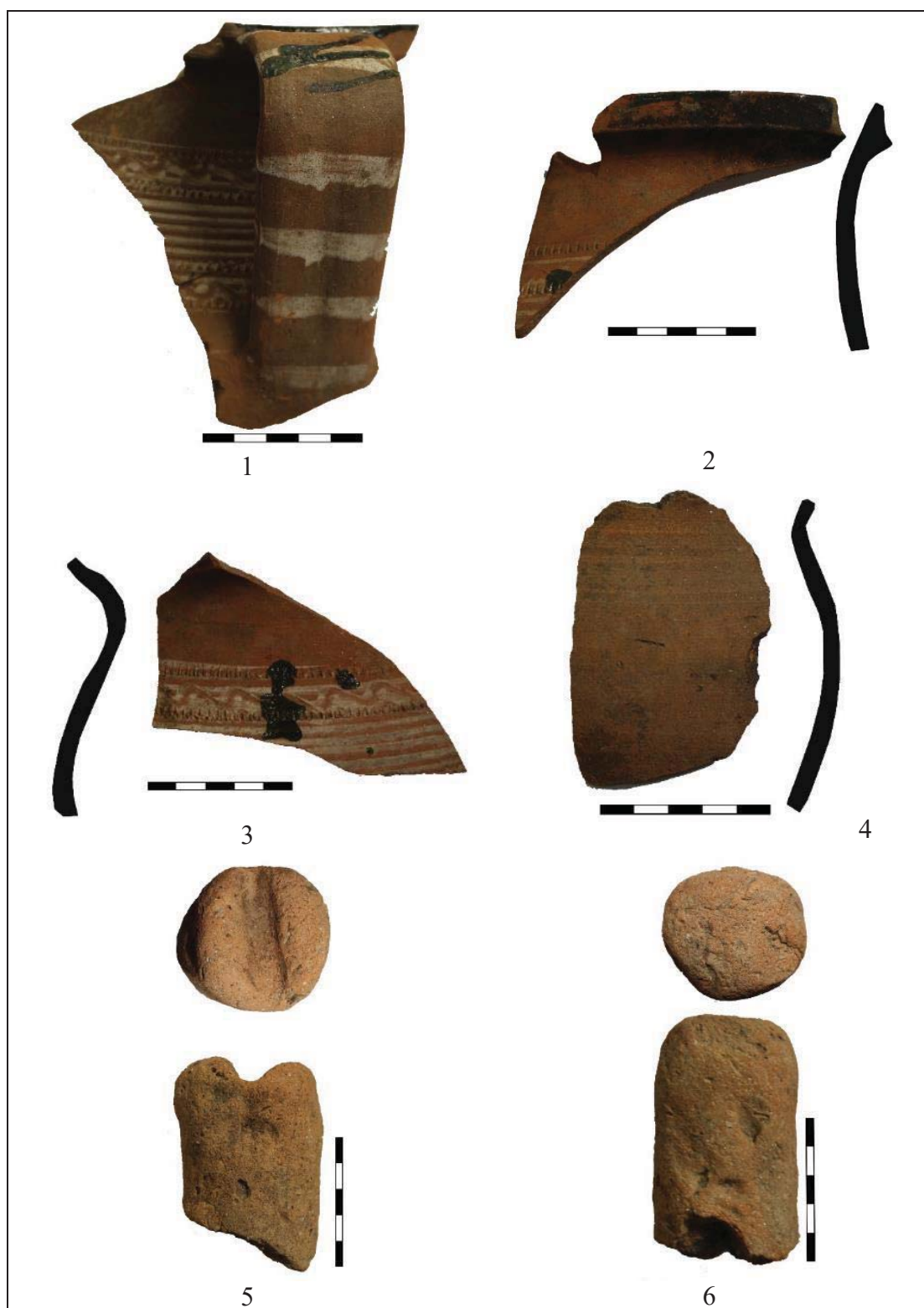

Fig. 8

Fig. 9

6
Fig. 10

Fig. 11

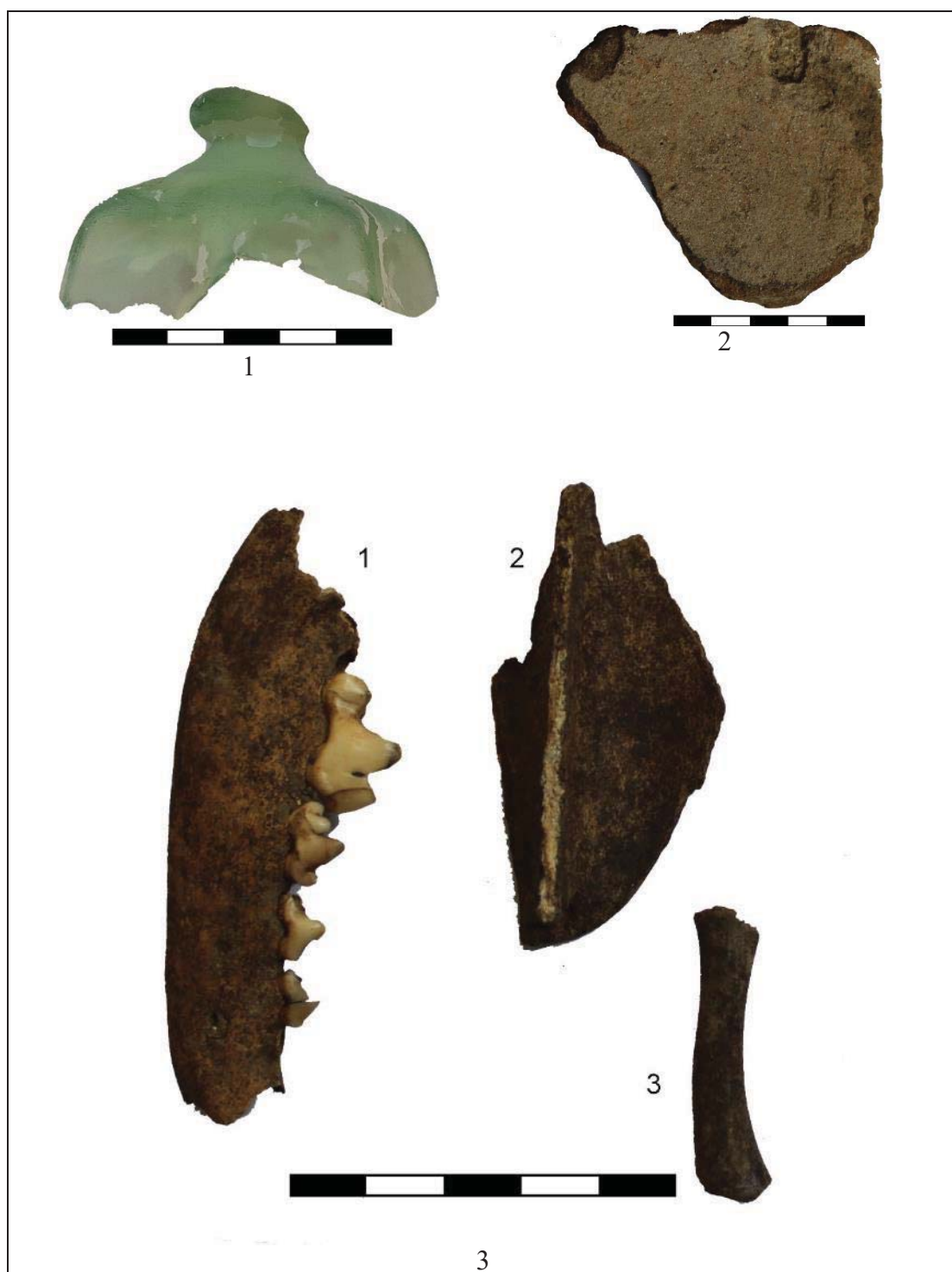

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 14

Fig. 15

Fig. 16

Fig. 17

B. Material arheologic aparținând epocii hallstattiene. Grupul Vârtop

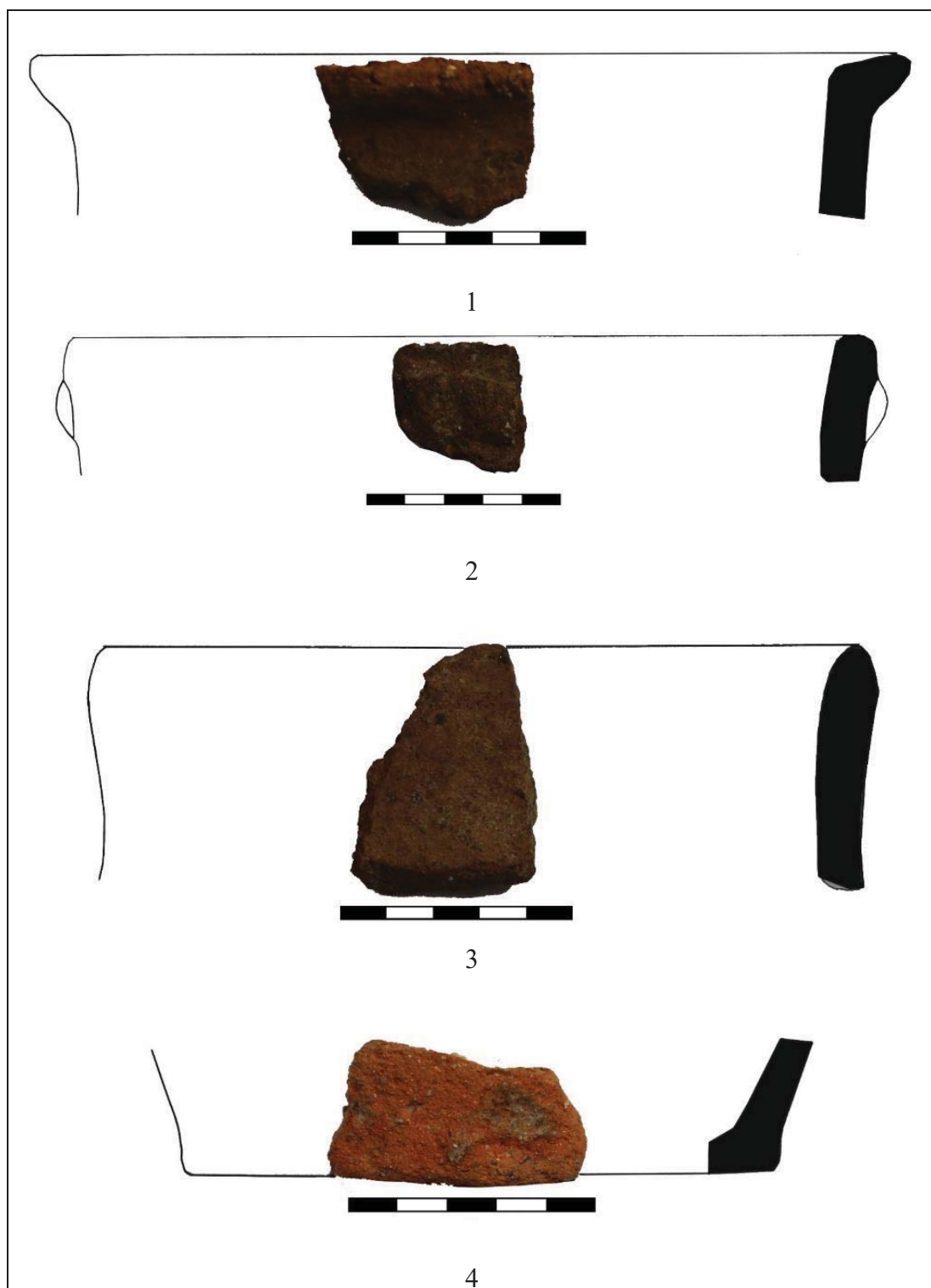

Fig. 18

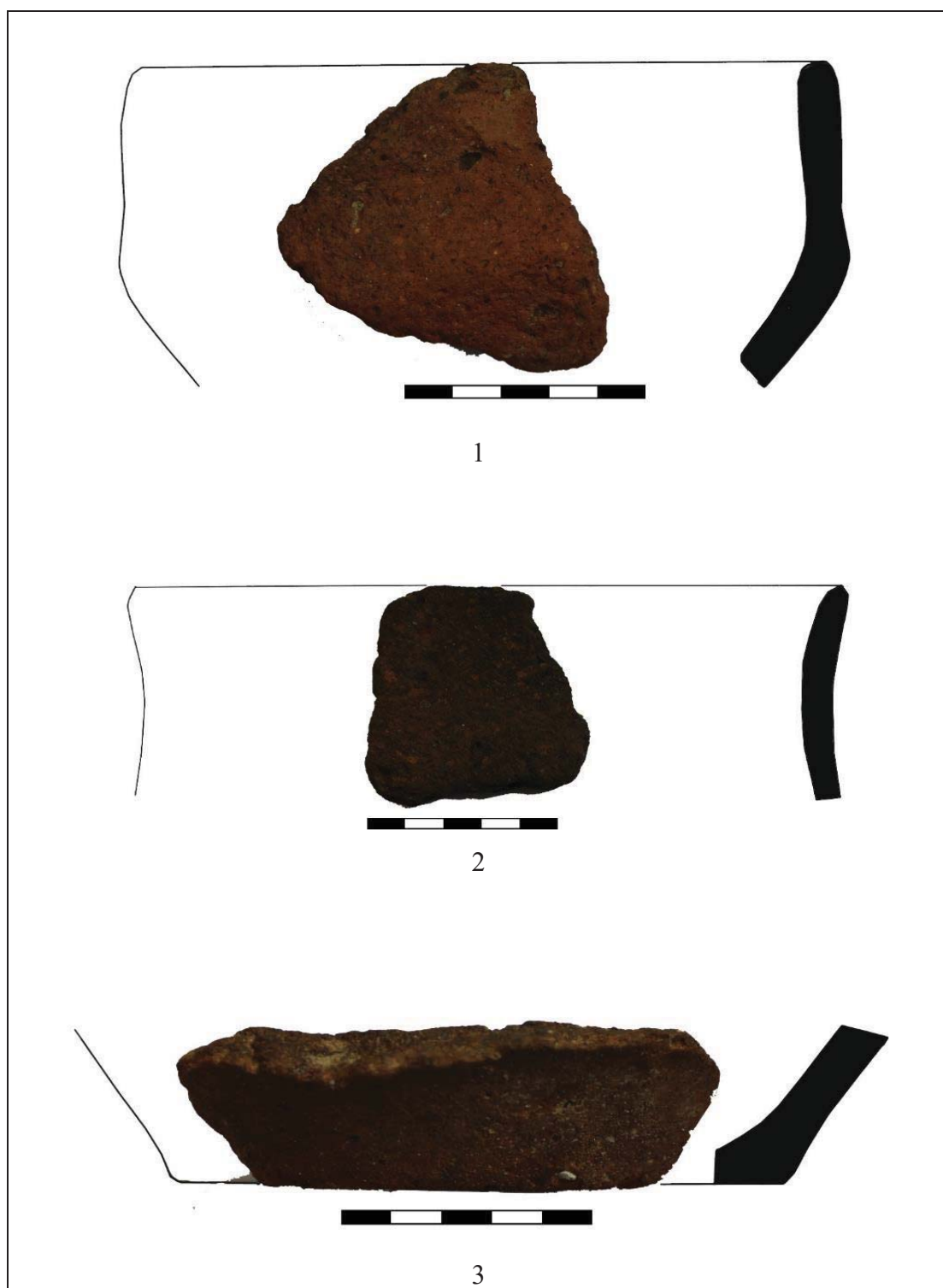

Fig. 19

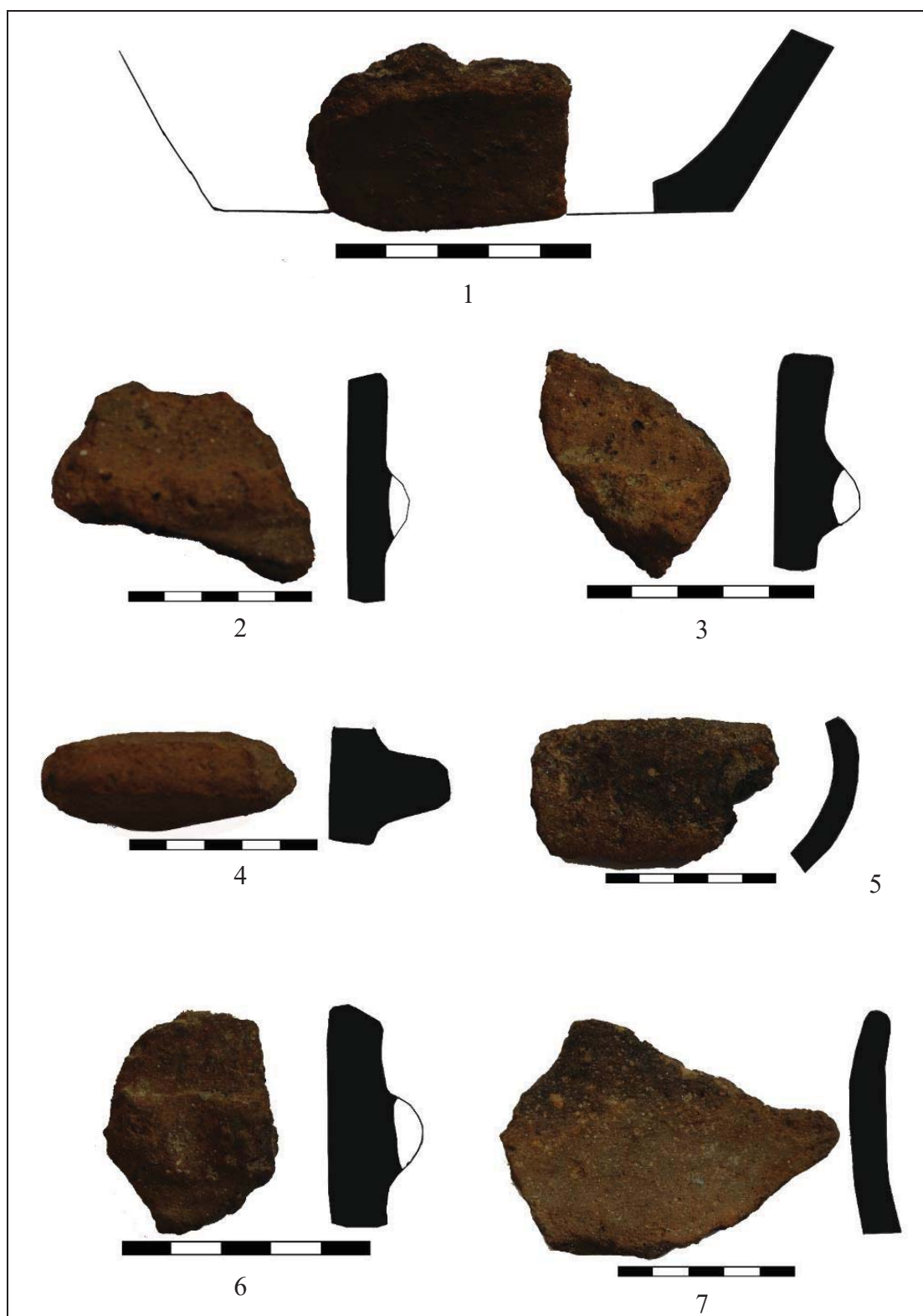

Fig. 20

Fig. 21

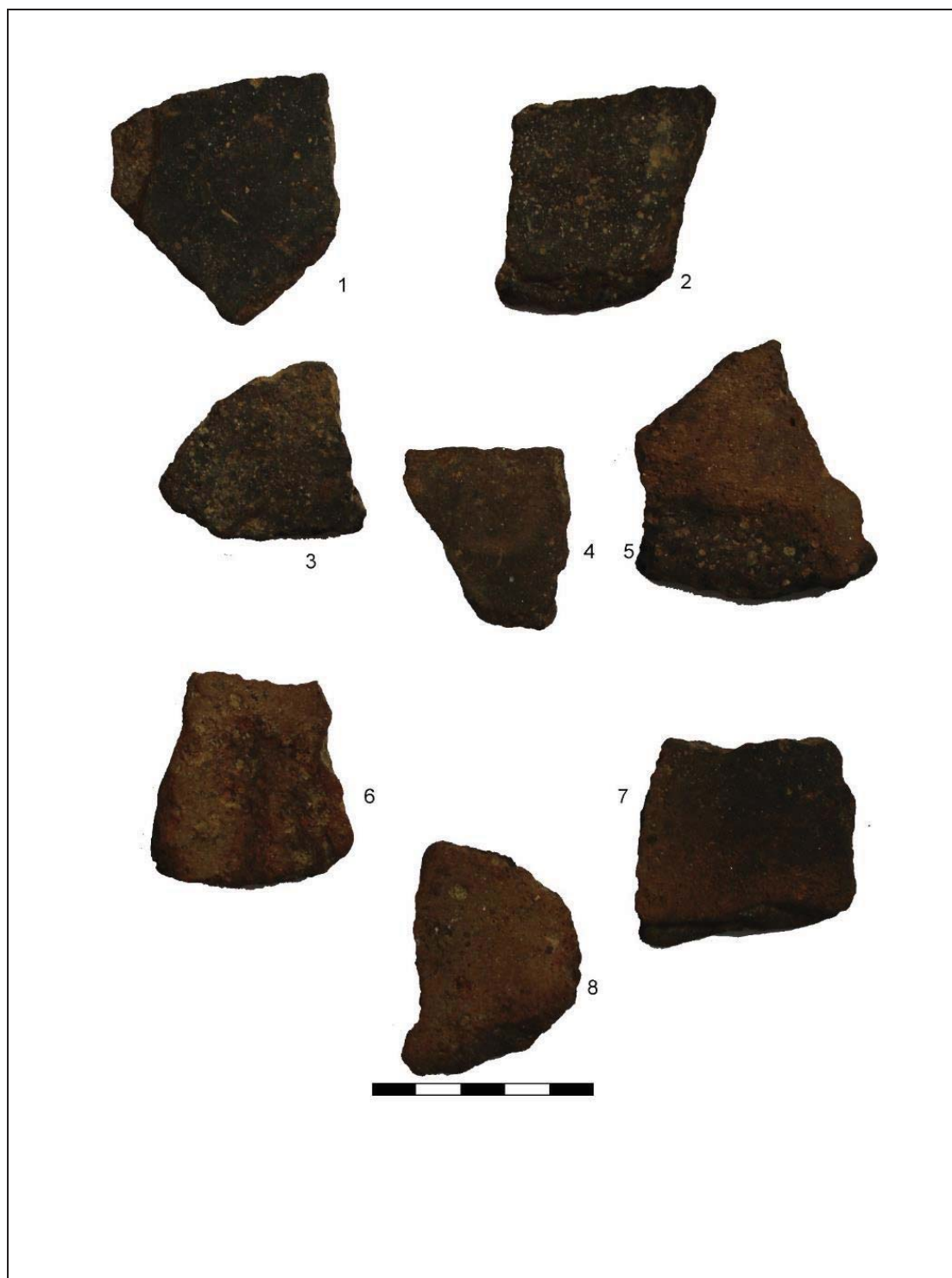

Fig. 22

Fig. 23